

Гранитъ-гнейсътъ въ Сръдня-Гора има много пукнатини, прѣзъ които извираатъ Хисарскитѣ, Карловскитѣ, Стрѣлченскитѣ и Крастовскитѣ топли води. Нѣкои обстоятелства показватъ, че Сръдно-горскитѣ минерални извори иматъ началото си отъ една обща пукнотина.

Панагюрскитѣ бани извираатъ отъ пукнотината въ едноврѣменнитѣ лави, които образуватъ най-дълбокитѣ пластове въ околността на с. Бата; тѣзи едноврѣмешни лави сж покрити съ червени плочки на флишената формація, тѣй щото се чини че сжщитѣ извори извираатъ направо отъ червенитѣ плочки. Подобенъ случай намираме и у Старо-загорскитѣ бани.

При прѣминуването ми прѣзъ г. Казанлъкъ (1883 г.) градскій кметъ ме покани за да се произнесе за нѣкакви си едноврѣмешни минерални бани, които ужъ извирали прѣди 100 г. до самий градъ Казанлъкъ. Въпросъ за сжществуване на тѣзи бани, може да се земе прѣдъ видъ, ако би да се узнае истинността за происхждението на сегашнитѣ Казанлъшки бани (до р. Тунджа), които споредъ казваніето на нѣкои хора, изврѣли въ това врѣме, когато се загубили онѣзи до градътъ. При топлинтѣ извори, които извираатъ въ аллувиалнитѣ наноси при Карлово, Чанакчий, Казанлъкъ и пр. трѣбва да се направятъ канали, които да улеснятъ истичаніето на застоялата вода. До колкото зная подобни проекти сж прѣдставени за Чанакчийскитѣ бани.

Въ нѣкои бани, както на пр. у Айтосско-бургасскитѣ водата извира съ доста голѣма сила, тѣй щото се види, че щата стои подъ едно налѣганіе.

Старитѣ прочути топли бани, между Айтосъ и Бургасъ, които били познати на Римлянетѣ като „aquae calidae“ императоръ Юстинианъ е заповѣдалъ да се заградятъ. Когато въ 583 г. аварскій ханъ нападнa Анхиало, оставилъ между околнитѣ мѣста само „aquae calidae“ безъ да ги упропасти.

Едриса споменува за „Мигале терме“ (aquae cal.), като за малкъ градъ. Султанъ Сюлейманъ I заповѣдвалъ да се построи надъ топлинтѣ извори едно голѣмо кубе.

Сѣрнитѣ сѣдинения въ водата на Карловскитѣ, Стрѣлченскитѣ и пр. бани се доказватъ по своята миризма и по почерняването на мѣдни и сѣбърни вещи потопени въ нея. Ако налѣемъ въ една бюрета вода отъ сѣрний изворъ и ако